

Vela nob. et loll. et lucca

PRINCEPS PACIS,

in quo

OMNES VIRTUTES
Morales, omnia Consilia quæ verum Principem in
Bello ad Pacem promoueant, Pacem diuturnam
conseruent, demonstrantur.

OPUS HUIC RERUM STATUI
& temporis accommodatum.

Authore M. ANT. PETILIO, IurisC. Neapol.

COLONIÆ AGRIPPINÆ,
Apud IOANNEM MVNICH,

ANNO M DC XLI.

ILLUSTRISSIMI COMITIS ET PRINCIPI PACIS

Illustribus ac Generosis Dominis,

D. D. ERICO ADOLPHO
ET
ERNESTO SALENTINO
Fratribus.

COMITIBVS.

In Salm & Reiferscheidt.

DOMINIS

In Bedbur, Dick, Alstter & Hackenbroich.

Metropolitanæ & Cathedralis Colonien. &
Argentor. Ecclesiæ

C A N O N I C I S,

Nec non Archiepiscopatus Coloniensis Archimarschallis.

HAEREDITARIIS.

D.D. & Patronis suis obseruandissimis.

O. D. C.

D Vos Illustrissimi Comites, Clementissimi Domini,
ad Vos Liber hic, PRINCEPS PACIS inuisurus Cle-
mentias Vestras & instructurus accedit, de Pace quippe
scriptus, PRINCEPS PACIS inscriptus, nec mirandum
est Principis huius Illustrissimos Vos Comites accessu

a L. i. C. de lu-
stis. C. confir.
l. i. C. de emen.
C. N. u. confi.
i. in prin. Xe-
nocrat. in lib.
de mortis.
b Adriar. I. V.
Platina. Pise
V. in Bulla sup.
for. turam. In-
noc. IX. in bul-
la Jubilei.
c Antigenus.
Ælian. var.
lib. 1. Ti-
berius. Sueton.
meo. cap. 24.
Iustinianus. l.
i. C. de off. pr.
pr. Afr. M. Au-
relius. Pompey.
Lc. in Diabole.
d D. Gregorii
inuinatum.
Polyd. Virgil.
de rebus. ver.
lib. 8. t. 1. Peer.
de Natal. lib. 2.
i. 19. t. 1. Disc.
in eius vita
lib. 2. t. 1.
e Reg. 4. t. 2.
Eccel. 1.
f Eccel. 1. Lyp.
g. 1. Ben. lib.
genet. in Tito.
cap. 1.

M. A. PETILII EXARCHIÆ Liber Primus.

C A P V T I.

*Regendi onus ex se graue, sapientia leuori hanc timore
Dei acquiri.*

REENDI onus, tamet' eo
videatur graue *a*, vt & sum-
mi Pontifices *b*, & Reges, c
nedum nil calamitosus di-
xerint, sed & molestiam &
seruitutem appellant; imo
& in præcipuum perpetuumq; hoc sibi titu-
lum sumperint, vt seruos sele populorum
appellant *d*, tametsi secretioribus in arca-
nis vel difficultis dicta sit *e*, quod petueri
difficile corrigitur, quorum numerum cum
sanorum valde excedat, politica disciplina
ad ciuium beatitatē ordinata in paucioribus
effectum habet *f*, quod omnijum voluntates
promereri difficillimum sit in imperio *g*, vu-
nde non defuerunt qui voluntariis imperare
diuinum potius quam humanum dixerint *h*.
tametsi & prudentium sententia probetur,
Principem quamvis recte imperantem
non omnino omnibus posse placere *i*.

Oὐδὲ διανοεῖται πλευτεῖν, οὐδὲ γάρ ὁ Ζεὺς
Οὐδὲ ταῦτα αἰδάνει, οὐδὲ μέγας. k
*Xenoph. in Oeconomico. i. Xiphilin. in Augusti.. k. Theogn. in pa-
rat. ad Cyprum.*

Nec mirum graro, quoniam iam nec Deus ipse
Dum p' ut, au' cessat emnib' u' q' placent.
Ex hominis scilicet peruvacia, quo nullum
morosus animal, nullum maiori arte tra-
ctandum, tamquam in nullum magis insur-
gere solitum, quam in quos imperium in se
*affectate senserit *m*, vnde & egregie quidam,*
*excellentibus ingenuis citius artem defu-
ram dixere qua ciuem regant, quam qua ho-
stem superent *n*. tametsi tandem Regnum i-
plum pena sit: adeo ut mulier mulierē af-
flictam solans, eius afflictorem inultum
non iturum dicere cum vellet, haec inquit. o*

*Nemetus pena & quidem se net graue *s*.*
Regnabit, hac est pena.

Tametsi haec omnia inquam, quod magnum
sit animal homo, cui regendo magnus ho-
mo requitatut, *t*. quod nec tota seruitutem
pati possint, nec totam libertatem, *z*. quod
peccimus quisq; alsperrime rectorem patitur.
Leuissimum tibi tamen fiet *o* Princeps si sa-
piens esse studueris. *p* Sapientibus enim, & in
tenebris oculi lumen, & noctu innasci consi-
lum, cum sacri eccl. cincr. ratus, *q*, tum profa-

*l. Sin. de Cle-
ment. lib. 1.
m Xenoph.
lib. 3. pad.
n Liv. lib. 2.
o Se. in Thib.
z. Io. Moesiane.
sine Sophro-
niss. in præte-
Spirit. cap. 5.
G 149.
p Deut. 17.
Sap. 6. Innoc.
in e. cum no.
stris de conc.
crab. Inst. proe.
n fin. l. Inst. de-
cim. u. §.
similiter.
q David Psal.
III. Esai. 18.
l. 19. Io. 1.
Fulg. mythol.
lib. 1. fab. 2.*